

Begrænset tidshorisont kvæler energigevinsten

Spar. Små og mellemstore danske virksomheder kan hente fornuftige besparelser og sikre sig mod stigende oliepriser ved at gennemføre energispareprojekter. Men intentionerne drukner i daglig drift og mangel på finansiering.

Af Morten Jasper
// mja@berlingske.dk

Tidshorisonten er kort for små og mellemstore danske virksomheder, og der er ikke plads til at se langt frem i tiden. De har netop slæbt sig gennem en hårdfor krise, og de har typisk mindre kapital til rådighed end større virksomheder, og samtidig er det ofte vanskeligt at låne til investeringer i energibesparelser hos bankerne.

Derfor tøver de virksomheder, der udgør næsten 90 pct. af Danmarks erhvervsliv, med at investere i energibesparende initiativer.

»Det er i overvejende grad de små, som er udfordrede. De store er jeg ikke bekymret for. Det ligger som en integreret del af store virksomheder, og de er ofte forpligtet til at se på dette område. Det store potentiale ligger hos SMVerne, og for dem er det ikke så nemt at komme i gang,« siger Leif Amby, som er tovholder for en arbejdsgruppe, der under Ingeniørforeningen, IDA, har set på energibesparelser.

Udfordringen er ifølge Leif Amby, at samfundet har en interesse i, at de danske virksomheder investerer i energibesparelserne, men at det for virksomhederne er vanskeligt at få øje på gevinsten af deres investering på den korte bane.

Arbejdsgruppen har udarbejdet en analyse, som tager udgangspunkt i viden fra 343 medlemmer af IDA, som alle beskæftiger sig med energibesparelser.

Den peger på, at typiske energibesparelser i virksomheder har en tilbagebetalingstid på ét til to år. Men det er ikke nok at gennemføre investeringer med korte tilbagebetalingstider, hvis Danmark skal nå de mål om energibesparelser, der blev udstukket i energiforliget fra marts 2012. Her er målet at nedbringe energiforbruget med 12 pct. frem til 2020 i forhold til 2006.

Virkeligheden rammer

IDAS Klimaplan 2050 vurderer, at det er nødvendigt – og muligt – med energibesparelser

● **Virksomhederne skal typisk selv løfte disse opgaver og må tage investeringen fra driften. Og det er ikke nemt at finde ressourcerne til det.**

Leif Amby, tovholder for Ingeniørforeningens arbejdsgruppe for energibesparelser.

Virksomhederne skal typisk selv løfte disse opgaver og må tage investeringen fra driften. Og det er ikke nemt at finde ressourcerne til det.

Leif Amby, tovholder på arbejdsgruppe under Ingeniørforeningen, IDA

B

business.dk/vækst

Det koster at blive grøn

Satsning. Virksomheder kan gøre meget for at reducere energiforbruget, men der er andre steder, hvor afgifter spænder ben. Sådan lyder erfaringerne fra en virksomhed, der har sat alt ind på en grøn profil.

Af Morten Jasper
// mja@berlingske.dk

Tilbage i 2007 gav medlemmerne af ledelsen i virksomheden KLS Grafisk Hus hinanden håndslag på en ambitiøs målsætning om at blive det mest grønne trykkeri i Skandinavien.

Virksomheden i Hvidovre skulle være CO₂-neutral og reducere energiforbruget med 20 pct. inden for tre år.

»Vi vidste godt, at det var lidt højt sat. Men hellere være meget ambitiøse og ikke nå det end meget lidt ambitiøse og nå det. Barren skulle sættes højt,« forklarer økonomidirektør Kasper Larsen.

Virksomheden kortlagde hele dens energiforbrug og CO₂-udledning. Her kunne man konstatere, at elektricitet tegnede sig for 75 pct. af CO₂-udledningen, hvilket især kan tilskrives virksomhedens trykkermaskiner. Varme stod for 20 pct. og kørsel for de resterende syv pct.

»Det var det her, vi skulle arbejde med,« siger Kasper Larsen.

Virksomheden inddrog medarbejderne i arbejdet. Det medførte, at sodavandsmaskinen blev skrottet, efter at det gik op for dem, at den kostede 5.000 kroner om året i strøm. Maskiner på standby blev slukket, og en ugentlig status på energiforbruget blev indført, så alle i virksomheden havde den målsætning present.

Efter tre år leverede virksomheden en besparelse på 16 pct. af energiforbruget.

Betalor over driften

På parkeringspladsen foran virksomheden holder der i dag tre elbiler og en ellastbil, og ikke langt derfra står en vindmølle, som KLS Grafisk Hus ejer en andel af. Taget på bygningen er hvidt, så det køler huset. For til forskel

fra mange andre steder bruger trykkeriet ikke ressourcer på at varme op, men derimod på at køle ned på grund af de meget varme trykkerimaskiner.

De fleste tiltag var med tilbagebetalingstider på mindre end to år, da andet ikke var realistisk.

»Vi havde rigtig mange gode ideer, hvor tilbagebetalingstiden var på mere end syv år, men det måtte vi droppe. Du kan ikke finde en finansieringspartner, der vil ud at finansiere denne slags investeringer, så det har vi taget over driften,« fortæller Kasper Larsen.

Afgifter kostede satsning

Netop de store ambitiøse projekter har mødt modstand undervejs. KLS Grafisk Hus ønskede for et par år siden at udnytte overskudsvarmen fra de tre trykkermaskiner. Varmen fra alle tre maskiner blev sendt udenfor og blev på den måde spildt. Varmegenvindingen kunne opnå en fjernvarmebesparelse på 119 megawatttimer, Mwh, årligt ved opvarmning af virksomhedens lokaler svarende til en årlig besparelse på cirka 60.000 kroner. Men heraf skulle der betales varmegenvindingsafgift på godt 23.000 kroner årligt svarende til næsten 40 pct. af besparelsen. Dette medførte, at investeringen fik en tilbagebetalingstid, der næsten var dobbelt så lang som uden afgiften.

»Det måtte vi droppe. Så vi blæser stadig varme ud i kulden ligesom mange andre produktionsvirksomheder. Det kunne ganske enkelt ikke betale sig,« siger Kasper Larsen.

Det har dog ikke knækket den grønne vilje hos trykkeriet i Hvidovre, der i 2010 satte en ny dagsorden om at reducere energiforbruget med yderligere ti pct. inden 2013. Den er næsten nået, lyder det fra økonomidirektøren, og så skal der sætte nye grønne mål. ■

fakta ■

Fem benspænd for energibesparelser

1. Manglende økonomisk motivation: Virksomhedernes korte tidshorisont og den begrænsede økonomiske gevinst.

2. Manglende viden om energiforbruget i egen produktion: Virksomhederne mangler viden om, hvordan de kan arbejde med energibesparelser.

3. Ejeren har udgiften – lejeren indtægten: Virksomhederne beskæftiger sig sjældent med energiforbruget i bygningerne, da de lejer sig ind.

4. Rammer og regler der modvirker en fornuftig udnyttelse af energien.

5. Manglende evne til opfølgning og vedligeholdelse af de gode vaner. Der mangler ofte en person til at drive energispareindsatsen.

KILDE: INGENIØRFORENINGENS EKSPERTPANEL FOR ENERGIBESPARER

I løbet af tre år opnåede virksomheden KLS Grafisk Hus en energibesparelse på ikke mindre end 16 pct. Det skete blandt andet ved at omlægge bilparken. Her ses økonomidirektør Kasper Larsen (tv.), Jan Nielsen fra salgsafdelingen og adm. direktør Knud Erik Larsen (th.) ved firmaets tre elbiler samt en ellastbil, der blandt andet får strøm fra en vindmølle i nærheden. Ifølge økonomidirektøren kunne besparelserne være blevet endnu større, havde det ikke været for høje afgifter til det offentlige. Foto: Niels Ahlmann Olesen

briefing ■

Virksomheder der sparer

→ AB Metal A/S er en metalvirksomhed med speciale i aluminium. De årlige udgifter til varme er cirka 108.000 kroner, og elforbruget ligger på cirka 25.000 kilowatttimer, kWh, om måned, som svarer til 359.000 kroner. På AB Metal har energibesparelsesarbejdet fokuseret på besparelser på belysningen, og blandt andet tilpasning af belysningen til sommertid har sparet cirka 100.000 kroner på årsbasis. Der er ligeledes gennemført tiltag med henblik på at spare på varmen, konkret med forbedring af isoleringen ved hallernes vinduer. Omlægning af olie til fjernvarme har givet en driftsmæssig besparelse på 50-70.000 kroner årligt.

→ Åleopdrætsvirksomheden Royal Danish Fish i Hanstholm udskiftede i fjor samtlige 64 vandpumper med nye og energivenlige typer. Resultatet var, at virksomheden sparede, hvad der svarer til 250 husstandes årlige elforbrug. Udgiften var 700.000 kroner for de nye pumper, og på grund af energibesparelserne er pumperne betalt på halvandet år, og energitudgifterne er reduceret betydeligt.

→ Hos møbelfabrikanten Actona ved Holstebro regner de med at spare 130.000 kilowatttimer årligt, fordi virksomheden har installeret et nyt system, der kan overvåge den 45.000 kvadratmeter store virksomheds elforbrug. Det avancerede overvågningssystem består af en internetplatform, der er forbundet trådløst til en række sensorer med indbyggede afbrydere. Sensorerne opsamler forbrugs- og driftsinformationer, som sendes til internetplatformen. Informationer om elpriser er integreret i løsningen, så brugeren kan identificere sine besparelsesmuligheder og lade systemet håndtere opgaven med at udnytte det.